

Blåsknapp, cystostomiknapp (tömningsknapp i urinblåsan)

Vid svårigheter att tömma urinblåsan måste urinen tömmas ut på annat sätt.

1. Ren intermittent kateterisering, RIK, urinen töms ut via en engångskateter som sätts in via urinröret varje gång det är dags att kissa, ca var tredje timme dagtid.
2. Om det inte fungerar med RIK används en suprapubisk kateter, en kateter som läggs in i urinblåsan via bukväggen, där urinen kan tömmas ut.
3. Ett annat alternativ till suprapubisk kateter är en cystostomiknapp. Vid långvariga tömningssvårigheter väljer man ofta detta alternativ.

2014-07-01

Cystostomiknapp (tömningsknapp i urinblåsa).

Pat. Namn:.....

Födelsedata:.....

Knapp insatt:.....

Planerat knappbyte:.....

Typ av knapp: Mic Key / MiniONE

Knappstorlek (Ch):.....

Längd på knappen (cm):.....

Mängd vätska (Glycerin 10%) i kuffen (ml):.....

Reservkateter (Ch, cm).....

Plåster.....

2014-07-01

Skötselråd:

Tvätta morgon och kväll med ljummet vatten.

Kopplingsstycket rengörs efter varje användning först med varmt och sedan med kallt vatten. Skaka ur vattnet. Kopplingsstycket förvaras bäst i en burk i kylskåpstemperatur mellan katetriseringarna. Kopplingsstycket byts vid behov eller en gång i veckan.

Om ditt barn behöver lämna in **urinodling** sätt alltid ett **nytt kopplingsstycke vid provtagningen.**

Nya kopplingsstycken hämtas hos

.....
.....

För att knappen ska sitta kvar på rätt plats har den en ballong (kuff) som är fylld med glycerinlösning. Denna lösning ska ligga kvar tre månader i kuffen. Byte av knappen sker var tredje månad. Första bytet görs på barnurologiska sektionen i Uppsala, därefter ev. på hemorten.

Om cystostomiknappen skulle åka ut, kontakta hemortssjukhuset direkt för att få hjälp att sätta in reservkateter. Ni kommer att få med en tillfällig reservkateter, i samma storlek som cystostomiknappen, i samband med hemgång.

Hemortssjukhuset kommer att kontakta Akademiska barnsjukhuset, Uppsala, avd 95B, tel. 018-611 58 07 för planering av åtgärd.

OBS! Ta med reservkatetern till sjukhuset!

Att kissa med en Cystostomiknapp.

- Tvätta händerna (på sjukhus bör man använda handsprit också).
- Lossa något på plåstret så att det går att komma åt knappen.
- Om det ser kladdigt ut runt knappen, torka rent med ren mjuk kompress fuktad med ljummet vatten (tvätta händerna igen).
- Sätt fast kopplingsstycket i knappen och vrid ett varv. Därmed öppnas en ventil i knappen och urinen börjar rinna. När urinen slutat rinna vrids kopplingsstycket tillbaka och tas bort.
- Sätt tillbaka plåstret om det ser rent ut. Byt plåster vid behov, minst en gång per dag.
- Kopplingsstycket rengörs först med varmt och sedan med kallt vatten.
- Skaka ur vattnet.
- Kopplingsstycket förvaras bäst i en burk i kylskåpstemperatur mellan tömningarna.

Kvarliggande kopplingsstycke nattetid eller vid utflykt/resa

Vissa barn behöver ha kontinuerlig tömning av sin urinblåsa nattetid. Då kan man koppla en urinuppsamlingspåse till kopplingsstycket. Denna metod kan också med fördel användas vid längre resor där det kan vara svårt att hitta en lämplig toalett.

Tillvägagångssätt

- Tvätta händerna (på sjukhus bör man använda handsprit också).
- Om det ser kladdigt ut runt knappen, torka med ren mjuk kompress fuktad med ljummet vatten (tvätta händerna igen).
- Koppla ihop kopplingsstycket med en urinuppsamlingspåse.
- Sätt fast kopplingsstycket i knappen och vrid ett varv. Därmed öppnas en ventil i knappen och urinen börjar rinna.
- Tejpa fast kopplingsstycket på huden.
- Fixera urinuppsamlingspåse på lämplig plats (benet eller sängen).

Barnurologisektionen, Akademiska barnsjukhuset
Gillian Barker, barnurolog